

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Артема, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-55

від 10 лютого 2015 року

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань державного
будівництва, регіональної
політики та місцевого
самоврядування

Власенку С.В.

Шановний Сергію Володимировичу!

Експерти Асоціації розглянули законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» (щодо обов'язкового реагування суб'єктів владних повноважень на електронні народні ініціативи (петиції)» (реєстр. № 1177 від 02.12.2014 р.), який планується розглянути на засіданні Вашого комітету 11 лютого 2015 року, що дозволило сформулювати такі висновки та пропозиції щодо цього законопроекту:

1. АМУ підтримує ідею запровадження елементів «електронної демократії», як важливого фактору, що може сприяти демократизації процесу прийняття відповідних рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, зростанню впливу на цей процес громадянського суспільства тим паче, що практика електронного звернення до органів влади вже отримала поширення в США та в інших зарубіжних країнах.

2. В той же час запропонована процедура народної ініціативи у формі електронного звернення викликає ряд застережень, а саме:

1) в статті третій Закону «Про звернення громадян» пропонується сформулювати визначення поняття «народна ініціатива» як таку форму звернення громадян, яка подається виключно з використанням спеціалізованого інтернет-ресурсу. Такий підхід, по-перше, виключає можливість реалізації народної ініціативи

з використанням паперових носіїв (що є актуальним для жителів сіл, селищ та невеликих міст), по-друге, не дозволяє відмежувати народну ініціативу від інших звернень, що також можуть бути подані з використанням спеціалізованого інтернет-ресурсу;

2) досить ускладненим та тривалим у часі уявляється запропонований в законопроекті порядок розгляду ініціатив загальнодержавного рівня, який передбачає такі стадії: перевірка на відповідність вимогам чинного законодавства; розміщення ініціативи на спеціалізованому інтернет-ресурсі; набрання нею підтримки 50 000 голосів виборців протягом 6 місяців; розгляд та оцінка ініціативи на предмет доцільності та можливості її реалізації; підготовка звіту Кабінету Міністрів України з обґрунтуванням причин того чи іншого рішення щодо народної ініціативи та його розміщення на спеціалізованому інтернет-ресурсі. І лише після цього вона розглядається відповідним органом.

3) законопроект (статті 23-3, 23-5) передбачає визначальну роль Кабінету Міністрів України щодо вирішення долі народних ініціатив загальнодержавного рівня. Так, Уряд розробляє та затверджує Правила (порядок) подання та додаткові вимоги до народних ініціатив, адресованих Верховній Раді України, Президентові України, Кабінетові Міністрів України, попередньо розглядає підтримані народні ініціативи, визнає їх доцільними та можливими для реалізації, здійснює організаційні та підготовчі дії, спрямовані на їх реалізацію тощо;

4) є сумніви у доцільності запропонованого в законопроекті строку розгляду та реагування на народні ініціативи, який не повинен перевищувати одного року з моменту набуття ними статусу підтриманих народних ініціатив (стаття 23-5). З одного боку, такий строк надто великий у порівнянні із встановленим Законом «Про звернення громадян» строком розгляду звернень громадян (15-45 днів), з другого, - реалізувати народні ініціативи щодо прийняття законів, з огляду на тривалу законодавчу процедуру в парламенті, протягом одного року досить проблематично. Крім того незрозуміло з якого саме моменту має бути відрахований такий термін;

5) в законопроекті пропонується регламентувати лише порядок реалізації народної ініціативи загальнодержавного рівня, що стосується місцевого рівня, то зазначається, що правила (порядок) подання та додаткові вимоги до народних ініціатив, адресованих органам місцевого самоврядування, розробляються та

затверджуються такими органами самостійно з урахуванням вимог цього Закону. В той же час не зрозуміло, які ж саме вимоги передбачаються законопроектом для місцевого рівня, оскільки вони переважно адресовані загальнодержавному рівню ініціатив, а це має виключно важливе значення з точки зору забезпечення уніфікованого порядку реалізації одного з конституційних прав громадян. Зазначене в повній мірі стосується також і правил (порядку) подання та додаткових вимог до народних ініціатив, адресованих народним депутатам України, які вони також розробляють самостійно – тоді можлива ситуація, коли у **кожного депутата будуть свої правила;**

б) законопроектом пропонується обмежити коло суб'єктів права народної ініціативи виключно **громадянами України, які досягли 18-річного віку (повнолітні) та мають повну цивільну дієздатність,** В той же час, відповідно до статті 140 Конституції України членами територіальної громади є всі жителі села, селища, міста, в тому числі іноземці та особи без громадянства. Чому має бути обмежене право цих категорій осіб щодо подання місцевих ініціатив до відповідних органів місцевого самоврядування? Такий підхід, до речі, суперечить і європейській практиці коли іноземці мають такі ж права на участь у здійсненні місцевого самоврядування, як і члени громади – громадяни відповідної держави.

Узагальнюючий висновок: проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» (щодо обов'язкового реагування суб'єктів владних повноважень на електронні народні ініціативи (петиції)» (№ 1177 від 02.12.2014 р.), доцільно **повернути суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання.**

З повагою

Виконавчий директор Асоціації

М.В. Пітцик